

Oponentský posudek na práci Zuzany Havlovcové

„Dva české překlady Camõesových *Lusovců*“

Ve své diplomové práci si Zuzana Havlovcová vytkla za úkol srovnat dva české překlady *Lusovců*, a to z pera Jaroslava Vrchlického a Kamila Bednáře, který pracoval s filologickou pomocí Zdeňka Hampla. Pokus o ozřejmení rozdílů a odlišných kvalit těchto dvou převodů nejprestižnějšího díla portugalské literatury je sám o sobě záslužný a česká portugalistika ho svým průkopníkům byla dlužna.

Zuzana Havlovcová ve své práci postupuje velmi systematicky. Začíná obecnými otázkami translatologickými, pokračuje stručným popisem okolností vzniku díla a poté podává základní informace o českých překladatelích. K přednostem těchto kapitol patří nejen dobrá jazyková úroveň a obeznámenost s dějinami literatury a versologickými principy obou jazykových okruhů, ale též solidní práce s bohatými prameny a členění popisované problematiky do logických celků. Vytknout by se naopak dala určitá koncepční mlhavost, s níž diplomantka zabíhá do některých vnějškových podružností, které v hlavní kapitole práce, zabývající se posuzováním překladů, nijak vyhodnocuje.

Objevují se i některé podstatnější nepřesnosti (neřekla bych například, že Camõesova lyrika se vyznačuje „rozumovým přístupem“, s. 17, myslím, že jeho přístup vyplývá spíše z renesančního myšlení, jemuž by bylo stálo za to věnovat větší pozornost; ostatně totéž platí o popisu antického eposu, s. 19: historická skutečnost se v něm může mísit s „mytologickou fikcí“ leda v našich očích, antika takto svět nevnímala, mýtus byl základem antických představ o světě). Místy se v textu nedokážu bezpečně orientovat: např. pasáž o Camõesových dramatech (co znamená, že Camões se „formálně držel spíše *nového rozměru*, a tak hry skládal především ve středověkých redondilách“?; chaotický je výklad o dvou vydáních *Lusovců*, z něhož vůbec nevyplývá, s kterým textem který překladatel pracoval, což se mi jeví dost zásadní; někdy by bylo lépe ověřit předkládaná fakta z více zdrojů: např. podle katalogu portugalské Národní knihovny bylo zřejmě předlohou Hampla s Bednářem vydání z roku 1956 v nakladatelství Realizações Artis, nikoli Artísticas, s. 44).

Jádrem práce je Kapitola V, v níž se srovnává portugalský originál s překlady i překlady mezi sebou navzájem. Je třeba říci, že diplomantka se svého úkolu zhostila s mimořádnou poctivostí. Za jejím textem je vidět nesmírné úsilí i pensum času, který práci věnovala. Mám však určité pochybnosti, zda jí zvolená metodologie tak trochu nestála v cestě k brilantnějšímu výsledku jejího snažení.

Není mi úplně jasné, proč diplomantka zvolila trochu školometsky analýzu jedné stance z každého zpěvu, a jasný mi není ani důvod výběru právě té které stance a ne jiné. Zdá se mi také, že v analýze úplně chybí popis celkové překladatelské koncepce stojící za oběma převody a vyložení vztahu překladatelů k myšlenkovému světu překládaného autora.

Přesto jsou závěry, které diplomantka ze svého zkoumání vyvozuje, velmi zajímavé, protože na obsáhlejším a důkladněji prozkoumaném materiálu, než s jakým obvykle pracuje překladu, dokládá klady a zápory obou překladů a vybízí další čtenáře k tomu, aby v této započaté práci pokračovali.

Přes výše zmíněné výhrady navrhuji diplomovou práci Zuzany Havlovcové hodnotit známkou výborně.

V Praze dne 28. ledna 2013

Mgr. Šárka Grauová, Ph.D.